



### III. Ulaştırma ve Lojistik Ulusal Kongresi

28-29 Kasım, 2019, Gaziantep

<http://www.ulk.ist/>



## Ekonomik Kalkınma ve Rekabetçilikte Yol Altyapısının Önemi

### Özet

#### Nihan Özkan

Öğr. Gör.

Bingöl Üniversitesi

nihanhasdemir@hotmail.com

#### Özcan Özkan

Arş. Gör.

Kilis 7 Aralık Üniversitesi

ozcanozkan@kilis.edu.tr

Çalışmanın asıl amacı, karayolu altyapısının gelişmesinin Türkiye ekonomisinin ekonomik büyümesi ve rekabetçiliği üzerindeki etkilerini vurgulamaktır. Türkiye Cumhuriyeti'ndeki yol ağının kalitesine, özellikle otoyollara ve otopanlara odaklanılmıştır. Ülkenin rekabet gücünü belirleyen karayolu altyapısının yoğunluğu ve kalitesidir. çalışmada, Türkiye Cumhuriyeti'ndeki karayolu altyapısı ile ilgili harcamalar ve fon kaynakları konularına da değinilmektedir. Ayrıca, karayolu altyapısını rekabet edebilirlik ve doğrudan yabancı yatırımların (DYY) Türkiye Cumhuriyeti'ne girişi ile ilgili olarak durumunu analiz ediyoruz. Bunlara ek olarak, gayri safi yurtiçi hasıla (GSYİH) ve doğrudan yabancı yatırım ile ilgili olarak karayolu altyapısına bakıyoruz. Çalışmamızda, karayolu altyapısının gelişmesinin ekonomik büyüme ve Türkiye ekonomisinin rekabet edebilirliğinin artması üzerindeki etkilerini analiz ederken zaman serileri ve korelasyon yöntemini kullandık. Sonuçların çıkarılması için sentez yöntemi, karayolu altyapısı, GSYİH ve DYY alanlarındaki genel eğilimlerin karşılaştırılmasında karşılaştırma yöntemi kullanılmıştır. Zaman serileri analizini 2006-2018 yılları arasında sorunları incelemek için kullanıyoruz. Analizlere dayanarak, bir yandan GSYİH gelişmesi ve karayolu altyapı harcamaları arasındaki korelasyonun yanı sıra, doğrudan yabancı yatırımların Türkiye ekonomisine girişi ile rekabet gücünü vurguladık. Zaman serileri analizini Türkiye'de yol ağının gelişimini, Türk yol altyapısı harcamalarını, ekonomik büyümeyi ve doğrudan yabancı yatırımları incelemek için kullanıyoruz. Bu göstergeleri, son yıllarda gelişme eğilimlerini göstermek için 2006'den 2018'e kadar inceliyoruz. Türkiye'nin konumunu rekabet edebilirlik düzeyinde karşılaştırırken, göstergeler (gayri safi yurtiçi hasıla, doğrudan yabancı yatırım, karayolu altyapısına yapılan harcama) arasındaki korelasyonun altını çiziyoruz. Regresyon analizi ise GSYİH seviyesi ile karayolu altyapısına



yapılan harcama arasındaki ilişkiyi göstermektedir. Sentez yöntemi, bulguları özetlemek ve sonuç çıkarmak için kullanılırken; veriler Türkiye İstatistik Kurumu, Karayolları Genel Müdürlüğü, Ulaştırma Bakanlığı, Dünya Bankası, Dünya Ekonomik Forumu gibi kurumların veri tabanlarından elde edilmiştir. Karayolu altyapısı, çeşitli yapılar dahil olmak üzere belirli bir alandaki her türlü yoldan oluşur ve yolcu ve malların taşınmasına hizmet eder. Karayolu altyapısı, güvenli, sorunsuz ve verimli trafik sağlamak için gereken tüm yol kategorilerini, tesisleri, yapıları, işaret ve işaretleri, elektrik sistemlerini ve benzerlerini içerir. Türkiye’de en yaygın kullanılan ulaşım şekli olan sorunsuz karayolu taşımacılığı için yüksek kalitede yoğun karayolu ağı gereklidir. Yol altyapısının geliştirilme derecesinin, örneğin turizmin gelişmesi, yabancı yatırımların akması, bölgesel kalkınma, vb. gibi birçok alanda etkisi vardır. Sonunda, tüm göstergeler - istihdam, ücretler, tüketim, tasarruf, yatırım, turizmin yararları - devletin ekonomik üretimini ölçen temel makroekonomik gösterge olan gayri safi yurtiçi hasıla hacmi üzerinde bir etkisi olacaktır. Ayrıca, taşımacılık uluslararası bağlamda dış ticaret ve farklı alanlarda iş birliği anlamında da önemlidir. Türkiye’nin avantajlı coğrafi konumu, karayolu altyapısının uluslararası bağlamdaki önemini arttırmaktadır. Bu bakımdan, iyi gelişmiş bir karayolu ağı ve üstün karayolu altyapısı gerekmektedir. Ancak bununla birlikte, ülke genelinde ve çevre bölgelerdeki tüm yol kategorilerine ihtiyaç vardır. Türkiye’deki ekonomik kalkınmasının seçilmiş göstergelerini analiz ettikten sonra, şu sonuçlar çıkarılabilir: Türkiye’de 2006 – 2018 yıllarında karayolu iletişim uzunluğunda kademeli bir artış olduğunu tespit ettik. Otoyol ve otoyol besleyici uzunluğu ve otoyol uzunluğu 2006’dan bu yana artmıştır. Bununla birlikte, bazı bölgelerde otoyolların uzunluğu hala yetersizdir. Yol altyapısını inşa etmek ve yenilemek için harcanan fon miktarı 2005 yılına kadar dalgalanmış ve 2018 yılına kadar artmıştır. Ancak, olumlu eğilim durgunluktan etkilenmiştir. Türkiye’deki karayolu altyapısının geliştirilmesi için gelecek perspektifleri ve seçenekler, bir sonraki programlama döneminde devlet bütçesine bağlı olacaktır. Bu göstergelerin birbirine bağımlılık oranını araştırmak için bir korelasyon analizi kullanılmıştır: karayolu altyapı harcamaları, GSYİH ve doğrudan yabancı yatırımlar. Korelasyon analizi, karayolu altyapı harcamaları ile GSYİH arasındaki güçlü bir bağımlılığın bulunduğunu göstermektedir. İyi gelişmiş bir karayolu altyapısı ve doğrudan yabancı sermaye girişi ekonominin rekabetçiliğini etkilemektedir. Türkiye ekonomisi, ekonomik büyümesini etkileyen ve yabancı sermaye ile güçlü bir şekilde iç içe geçmiş olan ve doğrudan yabancı yatırımlara güçlü



bir şekilde bağlı olan ithalat ve ihracata bağlı olarak açık piyasa ekonomisidir. Karayolu altyapısı hem doğrudan yabancı yatırım girişinin hem de ekonomik büyümenin ön şartıdır.

*Anahtar Kelimeler:*

*Yol Altyapısı, Yol Harcamaları, Yol Altyapısı Finansman Kaynakları, Gayri Safi Yurtiçi Hasıla, Rekabet Edebilirlik*

